

Tisza Lajos-körút külső vonala a Kossuth Lajos-sugárutól a Tiszáig Párisi-körút, Brüsszeli- és Római-körúton az szintén a Tiszáig eső rész, ez képezi a Felsőváros belső részét. A harmadik kerület határa a Tisza Lajos-körút külső vonala a Kossuth Lajos-sugárutól a Bánomkert-sorig, a nagykörútnak a Londoni- és Berlini-körutak által határolt belső vonalai között fekvő városrész, ez képezi az úgynevezett külpalánkot. A negyedik kerület a Tiszától a nagykörút külső része a Csongrádi-sugárutig, innen a felsővárosi feketéig elterülő városrész, ez képezi a Felsőváros külső részét. Az ötödik kerület a Csongrádi sugárut, Párisi-körút, Londoni-körút és a Kálvária-utca által határolt városrész, ez képezi Rókust. A hatodik kerület a Kálvária-utca, nagykörút és Vaspálya-utca által határolt rész, ez képezi a Móravárost. A hetedik kerület a Vaspálya-utcától lefelé eső rész, ez képezi Alsóvárost.

Az újjáépült Szegednek volt egy nagy elemi ellensége, a belső vizek, az úgynevezett csöpörkék. Negyven évi munka után ettől az ellenségtől megszabadult legnagyobb részben a város. Megvan azonban még ma is egyes perifériákon a belső vizeknek egyes medencéi, amelyeket a városrendezésnek még véglegesen el kell tünnetni. Felsővárosban, a Csongrádi-sugárut mentén van a Vöröskereszt-medence, Rókuson a Buvárió, Alsóvárosban a Cserepes-sor elején egy nagy vízmedence, végül a vágóhid mögött a Hattyas soron elterülő vízállásos medencék, amelyeket nemcsak városbiztonsági, közegészségügyi, hanem általános gazdasági érdekekből megszüntetni kell. Ezek a helyek elsőrangú ipartelepek céljaira legalkalmasabbak, minden lehető el kell követni, hogy e helyek a nagy célok szolgálatába mielőbb beállítassanak.

Az újjáépült Szeged vonalozása, utcáinak, utainak és tereinek szabályozása oly tökéletes, hogy ezen az írgység sem találhat kifogást. Az 1897. évi világraszóló árvízkatasztrófa árán váltotta meg Szeged népe ezt a szép szabályozást a magyar nemzet törvényhozásától.

A várost két körút övezi: a kiskörút és a nagykörút. Hat sugárut szeli keresztül a várost, részben a körutakból kiindulva. Ezenfelül utcái és terei harmonikus szép rendben egészítik az egész város szabályozásának vonalait.

Oly nagy arányú a város szabályozása által megteremtett keret, hogy csak akkor lesz teljesen megtöltve, ha a város lakossága a külterület beszámítása nélkül 500 000 lélekre szaporodik fel. Eppen ezért elő kell segíteni a városnak az egészséges betelepülés által keletkező népesedési szaporulatot. Ennek a leghatékonyabb eszköze, hogy mielőbb megteremtjük a nyugati kultúrárosok összes létfeltételeit.

Nem mondok újat, csak régi nótát ismétlek és nem győzöm eléggé ismételni, hogy első dolgunk legyen a város csatornázásának kiépítése, a körutaknak és sugárutaknak végleges jó burkolattal leendő ellátása, azután a város fejlesztésére megállapított többi tervnek fokozatos kiépítése.

A külvárosok érdeke követeli meg, hogy azok fejlesztése arányban álljon a Belváros fejlesztésével. Nem szabad továbbá központosítani mindent a Belvárosban, mikor valami intézmény előnyösebben és helyesebben helyezhető el a külvárosokban. Minden külvárosnak meg kell teremtenie, áldozatok árán is, a maga külvárosi centrumát, amely körül a külvárosok fejlődése hatékonyabban megindul.

Ezeket csak úgy érhetjük el, ha a nagykörut és sugárutakat véglegesen kiépítjük, természetesen ezek végleges csatornázásaival együtt. Ezzel megszűntetjük azt a felfogást, hogy minden messze van, ami a Széchenyi-téren tul fekszik. Az utcák végleges kiépítése, csatornázás, vízvezeték és világítás megteremtése megszünteti a távolságokat és senki sem fogja azt mondani a nyugati városi értelemben vett kiépített utcákra, bárhol legyen is az, hogy „a juhszálon van”.

Tudom, hogy ma nehéz időkkel élünk és elég munkát ad egyeseknek a mindennapi kenyér megszerzése, mégis az erős alanyoknak és azok képviselőinek tántoríthatatlan akarattal a mai viszonyok között sem szabad a haladás útjáról letérni. Akarni kell, ma a számok csak nagyok, azonban hasznos munkát végezni ma olcsóbb és kifizetőbb, mint volt tegnap és lesz holnap.

Ego.

A jövő héten elkészül a német válasz.

A *Berliner Tagblatt* értesítése szerint berlini körök számolnak azzal, hogy az új német jegyzék már vasárnap vagy a jövő hét elején valamennyi szövetséges kormányának elküldhető lesz.

Mint a párisi lapok jelentik Bonar Law jelenlegi párisi tartózkodása kizárólag egészségi okokra vezethető vissza.

A Saa-vidék nyugalmanak fenntartása érdekében kiadott úgynevezett szükségrendeletet közel egyegyedéves hatálya után tegnap a lakossága szabadon választott képviselő-tartománygyűlés elé terjesztette véleményezés céljából.

„Juhász Gyula büne az én fellépésem” — mondja Babits Mihály.

(A Szeged tudósítójától.) Pünkösdi vasárnapján lesz huszonöt esztendeje, hogy Juhász Gyulának első pár szakaszos verse egy szegedi újság fekete sorain a nyilvánosság elé került. Azóta Juhász Gyula az új magyar irodalom költőinek egyik aranyos trónusát foglalja el és így a Szeged az irodalmi közönség érdekét látja maga előtt, amikor Babits Mihályt, a nagyszerű poétát szólaltatja meg, aki együtt volt Juhász Gyulával az indulás éveiben és aki Ady Endrével együtt ostromolta meg győzelmesen Dévény kapuit.

*

A Múzeum háta mögött elvonultan, arisztokratikusan és csendesesen húzódik meg a Reviczky-utca, itt lakik Babits Mihály: tanár ur, szerkesztő ur és magyar költő. A hetedik ház harmadik emeletén egy csöngelés, aztán egy mély fotój ringó párnáján és szemben vele. Csapzott fekete haja homloka szélén, egészen barna szeméig. Akkor fölneéz egy percre a könyvek soraira és a falra, hol fekete keretben egy régi kép pihen: Ady Endre és Babits Mihály összeölelkezve, — aztán megindul beszéde vonatottan és egészen halkán:

— Az nagyon régen volt, az egyetemi évek idején, talán tanulmányaim harmadik szemeszterében, amikor a felejtetetlen Négyessy-stílusgyakorlatokon összeakadtam filozópter Juhász Gyulával. (És itt egy pillanatra elgondolkodik.) Ez 1903-ban lehetett, amikor fakó téli délutánokon összejödtünk Négyessy professzor „egyetemi önképzőkörében”, ahol jó néhányan voltunk együtt, kik bujtuk a vastag könyveket és verseket írtunk. Akkor Heine-láz volt a fiatalok szívében és mindnyájan Heinét fordítottunk. Juhász már sokkal előbb kezdett szerepelni, mint én, egyre-másra olvasta föl verseit és fordításait, miket közülünk valaki mindig megbírált, majd Négyessy professzor fölülbíralt és kimondta a szentenciát. Juházzsal egyidőben tünt föl Kosztolányi Dezső is, aki ugyancsak számos versét és fordítását olvasta föl nekünk. Négyessy Juhászt és Kosztolányit, de különösen Juhászt nagyon szerette és sokszor mondotta, hogy költő lesz belőle.

— Pajtásunk volt ezekben az években Bresztovszky Ernő is, aki azóta ismert szocialista író lett. Sokszor volt vele élénk összetűzés, mikor valamilyen bírálatból kifolyólag heves irodalmi vita támadt közöttünk, mert Bresztovszky-nak egészen más művészi meggyőződése és felfogása volt, mint nekem.

— Mikor én előmerészkedtem az első versemmel és fölolvastam a stílusgyakorlatokon, fölolvadásaimat harsogó kacaj kísérte, mert énekelve mondtam a sorokat és a vers egészen szokatlan és merőben új volt. Négyessy professzor lesújtó kritikát mondott és az egész egyetemen csak Juhász Gyula és Kosztolányi Dezső voltak azok, akik védelmükbe mertek venni, bizonyítani próbálták a vers kitűnőségét, sőt — emlékszem jól — az óra után Juhász Négyessy után szaladt, bement vele szobájába és ott is próbálta ellenkező véleményre bírni a nagy tudású professzort. Hosszu idő után jött ki csak a szobából Juhász, ahol végre Négyessy így bucsuzott el tőle: „Ha Ön és Kosztolányi azt mondják, hogy jó az a Babits-vers, akkor minden bizonnyal lehet valami benne, — én nem tudom”.

— Az egyetemi évek után én visszakérültem Szekszárdra — szülővárosomba —, Juhászik is szerte szóródtak, de azért élénk levelezésben maradtunk egymással. Juhász különben egész életében lusta levélíró volt, sok levelemre nem

Az összes pártok egyhanguan kimutatták a rendelet erkölcsi és jogi tarthatatlanságát. Mire valamennyi párt, a kommunistákat is beleértve, a következő nyilatkozatot tette: Valamennyi párt méltóságán alul álló dolognak tartja, hogy a szükségrendeletéről véleményt nyilvánítsanak.

Düsseldorfbán a munkanélküliek képviselői értekezletet tartottak a meg nem szállott területen. Az értekezlet elhatározta, hogy munkanélküli segély címén 100.000 márkát fognak kérni a német kormánytól. Ha a kérés teljesítését megtagadják, akkor a francia hatóságokhoz fognak fordulni.

is válaszolt, néha hónapokig is hallgatótt. Kosztolányi ellenben igen sűrűn írt, így nagy levelezés fejlődött ki közöttünk. Kazinczyhoz hasonló hosszú és mindenre kiterjedő leveleket írtunk egymásnak. Különböző mindhármán megküldöttük egymásnak legújabb verseinket.

— Az én irodalmi fellépésem teljesen Juhász Gyula nevéhez fűződik. Juhász Gyula büne, hogy előjöttem magányomból és a nyilvánosság elé kerültek verseim. Ő volt az, aki az első hét versemet, tudtomon kívül, kiadta a *Holnap*-ban. Bármennyire is együttérzetem Juházzsal és Kosztolányival, az én verseimet teljesen izoldaltaknak és különbözöknek hittem az eddigi magyar versektől, ezért nem is akartam velük a nyilvánosság elé lépni. Elküldtem Juhásznak levelezésünk alatt egy-két versemet, amelyeket nagyon szerettem, cserébe azokért a versekért, amelyeket ő küldött el nekem. Így került el hozzám az a hét vers, amelyet ő kiadott a „*Holnap*”-ban, mely köré akkor már megérkezett a „*kaput-falat döngető*” váradi újságíró: Ady Endre.

— A nagyváradi „*Holnaposok*” közül akkor én csak Juhászt és Balázs Bélát ismertem, Adyt akkor még sohasem láttam. Remeteségben tanárkodtam akkor Fogarason is a *Holnaposok* között ismeretlen, sőt idegen maradtam, hiszen nagyon távol voltunk egymástól. Bizony sokszor voltam Fogarason csüggedten és csak Juhász volt az, aki biztatott és ösztönözött, Juhász Gyula, aki hányszor öntött levelével új lelket belém.

(És itt megáll egy percre, egy korty vizet iszik, aztán még egyszer, határozottan és energikusan mondja):

— Az ő büne vagyok én!

— Amikor beleegyezésem nélkül kiadta első verseimet, — megvallom — az első pillanatban nem voltam hálás Juhásznak, nehezteltem, sőt haragudtam is rá. Nem akartam a nyilvánosság elé lépni. A „*Holnap*” az első pillanatban csak izgalmaikat hozott, kellemetlenségeket okozott. — Azóta hányszor voltam már hálás Juhásznak, hiszen neki köszönhetem, hogy Ady Endre mellett én voltam az, akit legjobban csapkodtak a *Budapesti Hírlap* és a *Pesti Hírlap* mennykövei.

— És azóta a *Holnap*-hetei győzelmesen érkeztek el a magyar irodalomba, kiharcolva egy új irodalmat, sok harccal, kínal — de diadallal.

(Ismét a meredő fal mezőjére nézett fel Babits Mihály, a képen elmerengett szemeivel kicsit, míg a szemünk Ady Endre szemében össze nem találkozott. Aztán így beszélt tovább):

— Élénken emlékezem még a szegedi Ipar-utca 13-ra, ahol 1907-ben, mikor Szegeden a realiskolában tanárkodtam, Juhász Gyula lakott.

— Ugy-e most is ott lakik? — fordul felém.

— Akkor én huszonnégy éves voltam. Juhász is annyi, ő is segédtanár, én is. Most már nagyon régen nem találkoztunk és nagyon örülök, hogy pünkösdkor újra láthatom majd hosszú idő után és ismét megfoghatom a kezét...

Akkor elbucszunk. Egy nagyszerű délután után. És az ajtóban még utánam szólt:

— A viszontlátásra Szegeden, végre megint együtt három régi filozópter...

Vér György.

Hetvenkétcezer munkanélküli Bécében. Május elején Bécében 76230 munkanélküli részesítették segélyben. Április végén 79264 volt a segélyezett munkanélküliek száma.